

SOLISTIČKI KONCERT

Poljaković, Andreja

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, The Academy of Arts Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Umjetnička akademija u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:134:627199>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-13**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU
ODSJEK ZA GLAZBENU UMJETNOST
STUDIJ PJEVANJA

ANDREJA POLJAKOVIĆ

SOLISTIČKI KONCERT

ZAVRŠNI RAD

Mentor: Izv. prof. mr. art. Berislav Jerković

Osijek, 2016.

Sadržaj

Uvod	4
1.Marco Antonio Cesti "Intorno All' Idol Mio"	6
Marco Antonio Cesti	
Analiza pjesme " Intorno All' Idol Mio"	7
2.Felix Bartholdy Mendelssohn "Hore Israel"	8
Felix Bartholdy Mendelssohn.....	
Oratorij Eliah	8
Analiza arije "Hore Israel"	9
3.Johannes Brahms: pjesme iz ciklusa 8 Lieder and songs Op.52.....	10
Johannes Brahms	
Analiza prve i druge pjesme iz ciklusa.....	11
4.Samuel Barber "Sure on this shining night" i "The secrets od the old"	12
Samuel Barber.....	
Four songs,Op.13.....	
Analiza pjesme " Sure on this shining night"Op. 13. No.3	
Analiza pjesme "The secrets od the old" Op.13.No.2.....	15
5.Ivan Zajc: "Lastavicam".....	16
Ivan Zajc	
Analiza pjesme "Lastavicam".....	
6.Krsto Odak "Mura voda teče".....	18
Krsto Odak.....	
Analiza pjesme "Mura voda teče"	19
7.Robert Schumann Ciklus 8 pjesama "Frauenliebe und Leben".....	20
Robert Schumann.....	
Ciklus pjesama "Frauenliebe und Leben"	
Analiza pjesama: "Seit ich ihn gesehn".....	22
"Er, der Herrlichste von Allen".....	23

"Ich kann's nicht fassen,nicht glauben"	25
"Du Ring an meinem Finger"	26
"Helft mir,ihr Schwestern"	28
"Süsser Freund,du blickest"	29
"An meinem Herzen,an meiner Brust"	31
"Nun hast du mir den ersten Schmerz getan"	33
8.Antonin Dvorak "Rusalka"	34
Antonin Dvorak.....	.
Opera "Rusalka"	.
Analiza arije "Mesičku na nebi hlubokem"	..
9.Giuseppe Verdi "Caro nome"	37
Giuseppe Verdi.....	.
Opera "Rigoletto"	.
Analiza arije "Caro nome"	..
Zaključak:.....	41
Literatura.....	42

Uvod

U ovom pismenom radu koji teorijski prati program solističkog koncerta bit će opisane kompozicije koje se nalaze na programu te njihovi skladatelji, analizi oblika i interpretacijskih posebnosti pojedine kompozicije.

Svaki opis kompozicije se sastoji od: biografije skladatelja (u kojoj se pobliže opisuje život skladatelja), originalni tekst i prijevod teksta skladbe te analize (u kojoj se detaljnije opisuje dinamika, mjera, tempo, karakter, klavirska pratnja itd.).

Na kraju ovog pismenog rada nalazi se popis literature korištene u istraživanju skladbi te njihovih skladatelja te zaključak.

Program solističkog koncerta:

1. Marco Antonio Cesti: "Intorno All' Idol Mio"
2. Felix Bartholdy Mendelssohn: "Hore Israel"
3. Johannes Brahms: "Pjesme iz ciklusa 8 Lieder and songs Op.52"
"Auf dem See"
"Dein Blaues Auge"
4. Samuel Barber: "Sure on this shining night"
"The secrets od the old"
5. Ivan Zajc: "Lastavicam"
6. Krsto Odak: "Mura voda teče"
7. Robert Schumann: Ciklus 8 pjesama "Frauenliebe und Leben"
"Seit ich ihn gesehn"
"Er, der Herrlichste von Allen"
"Ich kann's nicht fassen,nicht glauben"
"Du Ring an meinem Finger"
"Helft mir,ihr Schwestern"
"Süsser Freund,du blickest"
"An meinem Herzen,an meiner Brust"
"Nun hast du mir den ersten Schmerz gethan"
8. Antonin Dvorak: "Arija Rusalke iz opere Rusalka"
9. Giuseppe Verdi: "Arija Gilde iz opere Rigoletto"

1. Marco Antonio Cesti: *Intorno All' Idol Mio*

Marco Antonio Cesti

Marco Antonio Cesti (1623-1669.) Bio je talijanski skladatelj pjevač i orguljaš koji je djelovao u vrijeme renesanse i baroka. Bio je najpoznatiji talijanski glazbenik svoje generacije. Cesti je poznat kao skladatelj opera. Najslavnija od njih je bila *La Dori*(1663),

Il Pomo d'oro(1668) i *Oronthea* (1656). *Il Pomo d'oro* je izvedena za vjenčanje cara Leopolda I. Bila je daleko više od tipičnih venecijanskih opera jer je bio uključen veliki orkestar, brojni zborovi te razne mehaničke naprave koje se koriste za scenu (spuštanje Bogov neba, pomorskih bitaka i oluje). Opera *Oronthea* je izvedena 17 puta u 30 godina što ju čini jednom od najčešće izvedenom operom sredinom 17. stoljeća. Tu se spominje i poznata arija *Intorno All Idol Mio*. Cesti je također bio skladatelj komorne kantate, a njegove opere su značajne zbog čistog delikatnog stila koji više odgovara komornom nego na pozornici. Pisao je u bel canto stilu i njegove kompozicije su strašno utjecale na njegovu karijeru kao profesionalnog pjevača. (Internet izvor br. 1)

Analiza pjesme: Intorno All Idol Mio

Intorno all'idol mio spirate pur, spirate,
Aure, Aure soavi e grate,
E nelle guancie elette
Baciatelo per me,
Cortesi, cortesi aurette!

Al mio ben, che riposa
Su l'ali della quiete,
Grati, grati sogni assistete
E il mio racchiuso ardore
Svelate gli per me,
O larve, o larve d'amore!

Oko mog kipa
Diši ,samo diši
Vjetar sladak i milostiv
Miluje obraze
Poljubi ga za mene, povjetarcu!

U mojoj ljubavi koja počiva
Na krilima mira,
Ugodni snovi provociraju
I moj skriven žar
Otkrij ga za mene
O duše ljubav

Ova arija je ljubavne tematike u kojoj Orontea kraljica Egipta govori o ljubavi prema Alidoru ostavljajući mu krunu i pismo jer bježi da ne ubije Giantica mačem. Mjera je 3/4 .Kompozicija se izvodi u legatu te u pretežno piano dinamici koja se povremeno mjenja crescendom i decrescendom. Melodijska linija popraćena je jednostavnom pratnjom. Pjevač posebno treba obratiti pozornost na brze ,ali smirene udahe među frazama koje se melodijski nadovezuju kako se nebi narušilo jedinstvo cijeline. Jednostavna melodijska linija malog je tonskog opesega.

2. Felix Bartholdy Mendelssohn *Hore Israel* Felix Bartholdy Mendelssohn

Felix Bartholdy Mendelssohn (3.veljače 1809- 4.studenoga 1847) Predstavnik je njemačkog glazbenog romantizma iz prve polovine XIX stoljeća. U dobi od 17. godina napisao je poetsku predigru za Shakespeareov *San ljetne noći*,jedno od svojih najuspjelijih djela. 1829. godine, ravno 100 godina nakon praizvedbe, u Berlinu je izveo Bachovu Muku po Mateju i time dao značajnu pobudu za početak tzv. Bachove renesanse. Godine 1843. osniva konzervatorij u Leipzigu, prvi u Njemačkoj (ne uzimajući u obzir onaj u Beču). Poput gotovo svih romantičara,i Mendelssohn je klaviru, instrumentu romantike, posvetio niz djela. (Sonate,capricci,fantazije,varijacije,preludiji s fugama), pjesma bez riječi 1830-45. , 48 klavirskih minijatura. (Andreis, 1976).

Oratorij Elijah

Izveden je prvi put 1846. u Birminghamu. Prikazuje događaje u životu proroka Elijahaha. Napisano je za 4 glasa (bas-bariton,tenor,alt i sopran) i puni simfonijski orkestar uključujući i trombone,orgulje i veliki zbor. Porijeklo oratorija možemo naci u svetim dijalozima u Italiji na latinskom jeziku,a muzički su vrlo slični motetima. Mendelssohn je koristio biblijske ulomke koje se odnose na Iliju. Tu se spominje i snažna naracija,dramatičnost u razgovoru likova. Oratorij sadrži uvertire, arije za solističke glasove,recitative i zborove. Oratorij Eliah je podjeljen u dva dijela te sveukupno ima 42 broja.

Analiza arije Höre Israel

Höre, Israel, höre des Herren Stimme!
Ach, dass du merkest auf sein Gebot!
Aber wer glaubt unserer Predigt, und
wem wird der Arm des Herr geoffenbart?

Recitativ

So spricht der Herr, der Erlöser Israels,
sein Heiliger, zum Knecht, der unter
den Tyrannen ist, so spricht der Herr:

Ich bin euer Tröster. Weiche nicht, denn ich
bin dein Gott! Ich stärke dich! Wer bist du
denn, dass du dich vor Menschen fürchtest,
die doch sterben? Und vergissegst des Herrn,
der dich gemacht hat, der den Himmel
ausbreitet und die Erde gegründet.
Wer bist du denn?

Ich bin euer Tröster.
Weiche nicht, denn ich bin dein Gott!
Ich stärke dich!

Čuj, Izraele, Gospodin čuje glas!
njegove najvišlje zapovijedi!
Ali tko vjeruje u naše i
koga je ruka Gospodnja pokazala?

Ovako govori Jahve,otkupitelj
Svetac njegov, slugu, koji
Tiranin je , ovako govori Jahve:

Ja sam tvoj tješitelj. Nemoj skretati,
jer sam Bog tvoj! Ja ću vas
ojačati! Tko si ti? Zašto se bojiš
naroda. Zaboravljaš gospodina
koji je na nebu.Tko ste vi? Ja sam
Tvoj tješitelj. Okrenite se, jer ja
sam Bog tvoj!
Ja ću vas ojačati!

U drugom stavku oratorija se govori o Bogu kao ocu. On je svemogući
otkupitelj i govori Izraelovom narodu da se njemu okrenu jer ce ih izbaviti.

Oblik arije je AB dvodjelan. Mjera je 3/8. Tonalitet je h-mol. Tempo je Adagio
(polagani tempo) te se u njemu tijekom kompozicije pojavljuju promjene kao
štu su Allegro maestoso- odmjereno. Između 1. i 2. djela je recitativ. Dinamika
tijekom kompozicije je raznolika, raste od piana pa do forte dinamike.

3. Johannes Brahms: *8 Lieder and songs, Op.52*

Johannes Brahms (7.svibnja 1833- 3.travnja 1897)

Radio je kao zborovođa u Hamburgu. 1862 godine preselio se u Beč gdje je i ostao trajno. Pisao je klavirske skladbe (op.1.u C-duru,op.2.u fis –molu,op.5 u f.-molu.),koje osebujno prožima duh romantike i veza s narodnim napjevima.Skladao je niz varijacija na vlastite i tuđe teme(op.9,21,23,24,35.) Njegovo najuspjelije djelo i jedno od najznatnijih te vrsti u svjetskoj literaturi su Varijacije i fugu na Handelovu temu op.24(1861). Brahms nije napisao ni jednu operu, ali je napisao brojne solo pjesme uz crkvena i komorna djela kojima je zaokružio svoje bogato stvaralaštvo (Andreis, 1976).

Analiza pjesme : Auf dem See

Blauer Himmel, blaue Wogen,
Rebenhügel um den See,
Drüber blauer Berge Bogen
Schimmernd weiß im reinen Schnee.
Wie der Kahn uns hebt und wieget,
Leichter Nebel steigt und fällt,
Süßer Himmelsfriede lieget
Über der beglänzten Welt.

Stürmend Herz, tu auf die Augen,
Sieh umher und werde mild:
blago:
Glück und Friede magst du saugen
Aus des Doppelhimmels Bild.

Spiegelnd sieh die Flut erwidern
odgovara
Turm und Hügel, Busch und Stadt,
Also spiegle du in Liedern,
Was die Erde Schönstes hat.

Na jezeru

Plavo nebo,plavi valovi
Brda loze oko jezera,
tamo,plavi obrubi planina
Bijeli sjaj u čistom snijegu.
Kao što nas brod ljulja
lagana magla se diže i spušta
slatki mir nebesa leži
Iznad uzburkanog svijeta.

Nemirno srce,otvori oči,
Pogledaj oko sebe i postani

Crtaj sreću i mir od dvostruke
Slike raja.

Gledaj kako zrcalna voda

Svaki toranj i brdo,gram i grad,
Tako održavaj u pjesmi najljepše
Ljepote zemlje.

Auf dem See ,pjesma no.2 iz Brahmsovog ciklusa op 52. Varirano- strofna pjesma. ABA. Počinje u Es-duru. Mjera je $\frac{3}{4}$. Tempo ove kompozicije je Poco agitato- uzbuđeno ,uzrujano. Dinamika raste od pianissima sve do forte dinamike. U B dijelu se događa promjena tonaliteta,a i nekakav vrhunac u pjesmi te se opet ponavlja A dio. Pjesma ima klavirski uvod od 8 taktova i završetak od 5 taktova. Pjevač treba posebno obratiti pažnju na legato artikulaciju te izražavanje fraza u polaganijem tempu.

Analiza pjesme: *Dein blaues Auge*

Dein blaues Auge hält so still,
Ich blicke bis zum Grund.
Du fragst mich, was ich sehen will?
Ich sehe mich gesund.

Tvoje plave oči su tako mirne
Da mogu vidjeti njihove dubine
Pitaš me što želim vidjeti?
Želim vidjeti sebe zdravog.

Es brannte mich ein glühend Paar,
iznevjerio,
Noch schmerzt das Nachgefühl;
Das deine ist wie See so klar
Und wie ein See so kühl.

Sjajni par vec me jednom
Ožiljak još uvijek boli i boli.
Ali tvoje oči su kao more čiste,
I kao more hladne.

Dein blaues Auge pjesma no.8 iz Brahmsovog ciklusa op.59. Varirano – strofna pjesma A A'. Pjesma se sastoji od dva dijela,a prvom prethodi kratki uvod u pratnji. Prvi A dio je u Es duru ,a drugi B dio je u Ces duru. Mjera je $\frac{4}{4}$. Tempo je poco lento –malo sporije,a dinamika na pojedinim mjestima doseže forte ,a na nekima pianissimo. Pjesma ima uvod od 4 takta, a tijekom cijele skladbe pratnja je u rastavljenim akordima. U ovoj pjesmi pjevač treba paziti na dobar udah, stalan legato i smirenost u izvođenju fraze.

4. Samuel Barber: *Sure on this shining night* i *The secrets of the old*

Samuel Barber

Samuel Barber je američki skladatelj 20. stoljeća. Učio je kompoziciju i solo pjevanje, a dobitnik je nekoliko američkih glazbenih nagrada. Skladao je u stilu neoromantizma i neoklasicizma, a njegova glazba prepoznatljiva je po lirskim raspoloženjima i tečnim melodijskim linijama. Uz vrlo popularan Adagio za gudački orkestar (1936.), skladao je i tri simfonije; balet Medea (1946.); opere Vanessa (1958.), Anthony and Cleopatra (1966.) te A Hand on Bridge (1959.); koncerte za razne instrumente od kojih je posebno značajan klavirski koncert (1962.) te Capricorn Concerto za flautu, obou, trublju i gudački orkestar; Dva eseja za orkestar; uvertiru The School for Scandal; solo pjesme među kojima se ističe ciklus pjesama Four songs, Op 13, te Hermit songs (1953.). (Andreis, 1976.)

Four songs, Op. 13

Barberov Opus 13, ciklus je koji sadrži četiri pjesme: A Nun takes the Veil, The Secrets of the Old, Sure on this Shining Night i pjesmu Nocturne. Pjesme su bile dovršene 1940.godine. Tekstovi za sve četiri pjesme nisu ujedinjeni po svojim temama niti su povezane glazbenim elementima, kao što su melodije ili motivi.

Analiza pjesme: *Sure on this shining night Op. 13, No. 3*

Sure on this shining night	Siguran u ovoj blistavoj noći
Of star made shadows round,	u krugu sjena što ih čine zvijezde,
Kindness must watch for me	dobrota mora paziti na mene
This side the ground.	Na ovoj strani zemlje.

The late year lies down the north.	Kasna godina liježe na sjever.
All is healed, all is health.	Sve je izliječeno, sve je zdravlje.
High summer holds the earth.	Visoko ljeto drži zemlju
Hearts all whole.	Srca su cijela.

Sure on this shining night	Siguran u ovoj blistavoj noći
I weep for wonder	plačem za čudom.
Wand'ring far alone	Lutajući sam, daleko
Of shadows on the stars.	Među sjenama zvijezda.

Ova pjesma je varirano-strofna pjesma u formi ABA' Pjesma govori o ljetu i toplini koja liječi ljudska srca. A dio je u g-molu, B dio je u d –molu, a ponovljeni A dio se vraća opet u g mol, ali završava s B durom. Dinamika tijekom kompozicije se razvija od piana, preko mezzoforte do forte dinamike. Tempo je spori, te se u njemu tijekom kompozicije pojavljuju promjene kao što su ritardando, rallentando i vraćanje a tempo (rubato). U ovoj pjesmi uz pjevnu i izražajnu melodiju, treba obratiti pažnju na horizontalnu polimetriju (mijenjanje mjera 2/4, 3/4, i 4/4) koja je česta značajka glazbenog izraza 20. stoljeća. Skladba započinje kratkim uvodom od 1 takta te ima završetak od 4 takta. U

nekim dijelovima skladbe klavir ponavlja glavnu melodiju koju pjevač pjeva. Skladba je zahtjevnija za pjevača jer treba paziti na ritam, legato, udah te dinamičke promjene koje se javljaju tijekom cijele kompozicije.

Analiza pjesme *The Secrets of the Old, Op. 13, No. 2*

I have old women's secrets now That had those of the young; Madge tells me what I dared not think When my blood was strong, And what had drowned a lover once Sounds like an old song.	Sada imam stare ženske tajne koje su imali oni mladi; Madge mi govori što se nisam usudila ni pomisliti dok mi je krv bila jaka, i što je nekad utapalo ljubavnika zvuči kao stara pjesma.
Though Marg'ry is stricken dumb If thrown in Madge's way, We three make up a solitude;	Iako je Marg'ry obuzela glupost, rečeno na Madgein način, nas tri nadoknađujemo samoću.
For none alive today Can know the stories that we know Or say the things we say:	Jer nitko živ danas ne može znati priče koje mi znamo ili pričati stvari koje mi pričamo:
How such a man pleased woman most	Kako je takav čovjek zadovoljio žene najviše

Of all that are gone,	od svih koji su otišli;
How such a pair loved many years godina	Kako se takav par volio mnogo
And such a pair but one,	i takav par je samo jedan;
Stories of the bed of straw	Priče o krevetu od slame
Or the bed of down.	i krevetu od paperja.

Ova pjesma je varirano-strofna pjesma u formi ABA' te započinje u Es-duru, a kroz nju se više puta različitim redosljedom smjenjuju tonaliteti Es-dur, B-dur i C-dur, te i završava u C-duru. U ovoj pjesmi se spominje priča jedne starice, koja govori o ljubavnim tajnama i užicima iz mladosti, koje, sad kada je sve prošlo, uveseljavaju njezino društvo te ispunjavaju njihove dane kako bi zaboravili na usamljenost. Ritam je ujedno i posebnost ove pjesme, i najveća zahtjevnost za izvođača. Dinamika je piano i mezzoforte, uz crescendo i descrescendo te na kraju pianissimo. Tempo je brzi, Allegro giocoso, a pojavljuju se promjene kao što su poco ritenuto, rallentando molto i vraćanje a tempo. U ovoj pjesmi posebnu pažnju treba obratiti na horizontalnu polimetriju, mjere se na pojedinim dijelovima mijenjaju svaki takt, a izmjenjuju se mjere 2/4, 3/8, 3/4, i 5/8. Klavirska pratnja je izražajna, ritmična i kontra glavnoj melodiji te ima kratki uvod od 2 takta. Pjevač svakako mora obratiti pažnju na ritam i na dinamičke promjene.

5. Ivan pl. Zajc: *Lastavicam*

Ivan Zajc

Ivan Zajc (1832. – 1914.), poznat i kao Ivan pl. hrvatski skladatelj i dirigent. Studirao je u Italiji, a zatim djelovao u Rijeci, Beču i Zagrebu gdje je 1870. godine osnovao stalnu Operu Hrvatskog narodnog kazališta. Uz dirigentsku, pedagošku i organizacijsku djelatnost, ostavio je i bogat glazbeni opus iza sebe, oko tisuću djela. Iako je značajna i njegova instrumentalna glazba, najpoznatiji je po svojim operama te vokalnoj glazbi. Napisao je 19 opera od kojih su vrlo značajne Mislav i Nikola Šubić Zrinjski te 26 opereta. Skladao je i brojne solo pjesme i zbornu glazbu. U njegovom glazbenom stvaralaštvu očit je utjecaj talijanske izrazito pjevnog glazbe često spojen sa hrvatskim nacionalnim sadržajima. (Turkalj, 1997.)

Analiza pjesme *Lastavicam*

Male ptice lakih krila
dižite se vi u zrak,
već vas zove zemlja mila
zove vrućeg sunca trak.

Što li čeka sred livada,
i sred silnih voda vas?
Malo slasti, puno jada,
al' vas majčin zove glas.

Zove, vuče silnom moći
južnog sunca vrući sjaj.
A u dom ću i ja doći,
pozdrav' te mi rodni kraj.

Varirano – strofna pjesma. Počinje u B-duru. Mjera $\frac{3}{4}$. Dinamika tijekom skladbe se razvija od piana, preko mezzoforte do forte dinamike. Tempo je brzi, poletan te se u njemu tijekom kompozicije pojavljuju promjene kao što su ritenuto, ritardando (rubato).

Počinje klavirskim uvodom od 4 takta te ima završetak od 3 takta. Pjevač mora obratiti pažnju na tempo, legato i na pojedine skokove koji se javljaju u skladbi, dinamičke promjene i korone.

6. Krsto Odak: *Mura voda teče*

Krsto Odak

Rođen je 20.ožujka 1888. godine – preminuo 4.studenoga 1965.godine

Dane svog školovanja provodi u Sinju,Šibeniku i Makarskoj otkrivajući svoj smisao za glazbu.Otišavši na teološke studije u Munchen,istodobno je studirao kod uvaženog njemačkog glazbenika patera Hartmanna.Nakon povratka u domovinu,1913 djeluje kao svećenik u Sinju.1919 godine napušta svoje zanimanje i odlazi na školovanje u Prag u klasu češkog skladatelja V.Novaka. Od tada se posvećuje glazbi,te svoj prvi umjetnički uspjeh postiže već na absolventskom koncertu njegova sonata za violinu i klavir dobiva 1.nagradu .Vraća se u Zagreb te postaje profesor na Muzičkoj akademiji u kojoj djeluje do umirovljenja 1961.

Umro je u 78.godini života. Odakova ostavština broji više od 80 numeriranih i nenumeriranih opusa. Svoj glazbeni stil navjestio je u prvim radovima.U njima se lako može primjeniti sklonost polifonom oblikovanju te naglašavanju folklornih obilježja. (Internet izvor br. 2)

Analiza pjesme "Mura voda teče"

Mura voda teče, vu te stranjske kraje:

Reči zakaj plačeš tvemu srcu kaj je.

Morti kaj su glogi friško tak ocveli:

ili se kaj drugo, pripetilo v seli.

Najte me zmišljavat, na dišče gloge,

Kajti srce moje, vmrlo bo od tuge.

Teče mura, voda

V ,stranjske kraje teče,

Za golobom mojim,

Mene žalost peče.

Dišel je o dišel, da su glogi cveli,

Ja sam pak ostala,

Sama v mojim seli.

Ova pjesma je prokomponirana te započinje u f-molu. Mjera 2/4. Dinamika je piano ,mezzoforte te na kraju ide u pianissimo. Tempo je umjeren. Očituju se karakteristike narodnog, tj.folklornog melosa (Ritam, tekst, intervalski pomaci). Na samom početku se javlja skok od sekste c2 na a2, koji je vrlo tehnički zahtjevan za pjevača jer se pjeva u pianu. Klavirska pratnja je kontra glavnoj melodiji. Počinje kratkim uvodom od 2 takta. Skladba je tehnički vrlo zahtjevana za pjevača zbog ritma, držanih visokih tonova koji se pjevaju u pianu, korona.

7. Robert Schumann: *Ciklus pjesama "Frauenliebe und Leben"* *op.42*

Robert Schumann

Rođen je 1810. godine u mjestu Zwickau. Rano je počeo učiti klavir, ali se u njemu počela brzo razvijati ljubav za umjetnost uopće pa i za književnost. Njegova su najvažnija djela nastala 1840. godine kad se počeo baviti solo pjesmama. U toj godini napisao je cikluse

Liederkreis op.24.(Heine), Myrten op.25 (različiti autori), Liederkreis op 48. (Heine). Oba posljednja ciklusa sadrže najznačajnije što je Schumann dao u području solo pjesme. Ljubav žene, ljubav nesretnog pjesnika iznesena je u cjelovitosti svih faza kroz koje prolaze ljubavni osjećaji, od prvih početaka, prvih pogleda i izmijenjenih riječi do sreće nad uzvraćenim osjećajima, ali i tuge koju izaziva ljubomora, nevjera i smrt. (Andreis J.,1989.)

Ciklus pjesama: *Frauenliebe und Leben*

Ljubav i život žene bazirano na tekstu kojeg je napisao Adalbert von Chamisso 1830. godine. Postoji 8.pjesama u ovom ciklusu. Opisuje ljubav žene prema muškarcu, iz njezine točke gledišta, od prvog susreta, zaljubljenosti, zaruka, vjenčanja, braka i rođenja djeteta, do njegove smrti. Schumannov izbor teksta je inspiriran događajima iz svog života.. Udvarao se Clari Wieck,ali nije uspio dobiti odobrenje od njezinog oca da ju oženi. Nakon pravne bitke 1840. godine napokon je dobio dopuštenje da se vjenčaju.Pjesme u ovom ciklusu su značajni zbog činjenice da klavir stalno zadržava raspoloženje.Postoji i deveta pjesma *Traum der eignen Tage*,ali nije objavljena.

Analiza pjesme: *Seit ich ihn gesehn*

Seit ich ihn gesehen,	Otkako sam ga ugledala
Glaub' ich blind zu sein;	čini mi se da sam slijepa:
Wo ich hin nur blicke,	gdje god da pogledam,
Seh' ich ihn allein;	vidim samo njega;
Wie im wachen Traume	kao u budnom snu,
Schwebt sein Bild mir vor,	lebdi mi njegova slika,
Taucht aus tiefstem Dunkel,	Izlazi iz najdublje tame,
Heller nur empor.	Svijetlije uvijek u vis.

Sonst ist licht- und farblos	Sve je bezbojno i bez svjetla
Alles um mich her,	oko mene,
Nach der Schwestern Spiele	te sestrinske igre više me ne
Nicht begehrt' ich mehr,	privlače,
Möchte lieber weinen,	radije bih plakala tiho u sobici ,
Still im Kämmerlein;	Otkako sam ga ugledala,
Seit ich ihn gesehen,	čini mi se da sam slijepa.
Glaub' ich blind zu sein.	

Ova solo pjesma je pisana u B duru, strofnog je oblika, mjera 3/4, pokretnog, ali ne prebrzog tempa. Cijela pjesma je pretežito u piano do pianissimo dinamici uz različita ritardanda. Klavirska pratnja je pisana u akordima te ima kratki uvod od jednog takta te završetak od šest taktova. Pjevač treba obratiti pozornost na legato, udah i tekst. Skladba je zahtjevnija za pjevača jer se traži smirenost u tijelu te duboki udah i kontrolu daha da bi se proizveo lijep legato.

Analiza pjesme: *Er, der Herrlichste von Allen*

Er, der Herrlichste von allen,

Wie so milde, wie so gut!

Holde Lippen, klares Auge,

Heller Sinn und fester Muth.

On najdivniji od svih,

Tako mio ,tako dobar!

Lijepa usta,jasan pogled,

Briljantan um i čvrst karakter.

So wie dort in blauer Tiefe,

Hell und herrlich, jener Stern,

Also er an meinem Himmel,

Hell und herrlich, [hoch]¹ und fern.

Kao što tamo u plavoj duini,

predivna zvijezda

on je u mom raju ,

Svijetli najdivnije.

Wandle, wandle deine Bahnen;

Nur betrachten deinen Schein,

Nur in Demuth ihn betrachten,

Selig [nur]² und traurig sein!

idi svojim putevima;

samo da promatram tvoj sjaj,

samo u tuzi da promatram,

Blagoslovljen i tužan biti!

Höre nicht mein stilles Beten,

Deinem Glücke nur geweiht;

Darfst mich niedre Magd nicht kennen

Hoher Stern der Herrlichkeit!

ne slušaj moju tihu molitvu

fokusirana sam samo na sreću;

iako me Magde neznaju ,

Najdivnija zvijezdo!

Nur die Würdigste von allen

[Soll]³ beglücken deine Wahl,

Und ich will die Hohe segnen,

[Segnen]⁴ viele tausend Mal.

tvoj izbor treba usrećiti

i ja ću ju blagosloviti

Tisuću puta,

Will mich freuen dann und weinen,

želim se tad radovat,

Selig, selig bin ich dann,	pa ako mi i srce
Sollte mir das Herz auch brechen,	treba puknuti
Brich, o Herz, was liegt daran	ma pukni srce

Varirano-strofna pjesma ABA' oblika. Počinje u Es duru, mjera 4/4 te modulira kratko u drugom djelu u C dur gdje se preko D/D vraća nazad u Es dur. A' se melodija pojavljuje u moduliranom tonalitetu. Dinamika se proteže od piano do mezzoforte. Klavirska pratnja je gusta,ekspresivna i tehnički zahtjevna. Ima kratki uvod od jednog takta te završetak od šest taktova. Za pjevača je skladba dosta zahtjevna tehnički i kondicijski jer je duža i treba paziti na ukrase, ritam,ali najviše to uzbuđenje koje pjevač mora dočarati u skladbi.

Analiza pjesme: *Ich kann's nicht fassen, nicht glauben*

Ich kann's nicht fassen, nicht glauben, Es hat ein Traum mich berückt; Wie hätt' er doch unter allen Mich Arme erhöht und beglückt?	Ne mogu vjerovati, jedan san me zaludio kako baš mene od svih usreći?
--	---

Mir war's, er habe gesprochen: Ich bin auf ewig dein -- Mir war's -- ich träume noch immer, Es kann ja nimmer so sein.	rekao mi je da zauvijek sam tvoj bilo mi je da sanjam To ne može biti istina.
---	--

O laß im Traume mich sterben, Gewieget an seiner Brust, Den [seligsten] ¹ Tod mich schlürfen In Thränen unendlicher Lust.	pusti me umrijeti u snovima povijenu na tvojim prsima blaženu smrt nek mi budi U suzama beskrajne radosti.
---	---

Varirano – strofna pjesma ABA' oblika. Počinje u C-molu. Pisana je u 3/8 mjeri. Nagle dinamičke promjene i u karakteru od forte (ritmično) do piana (legato). Problem za pjevača je skok od sekste te završni dio koji treba biti što više efektniji. Pjesma nije tehnički jako zahtjevná, ali interpretacijski je jer se mora dočarati karakter te izgovor teksta. Klavirska pratnja je u akordima te ima kratki završetak od 3 takta.

Analiza pjesme: *Du Ring an meinem Finger*

Du Ring an meinem Finger,
Mein [goldnes]¹ Ringelein,
Ich drücke dich fromm an die Lippen,
Dich fromm an das Herze mein.

Prstenu na mom prstu
moj zlatni prstenčiću
ljubim te i stišćem te na usne
I na srce.

Ich hatt' ihn ausgeträumet,
Der Kindheit [friedlich schönen]² Traum,
Ich fand allein mich, verloren
Im öden, unendlichen Raum.

ostvarila sam svoje djetinje
snove, i našla sam se u izgubljenom
prostoru.

Du Ring an meinem Finger,
Da hast du mich erst belehrt,
Hast meinem Blick erschlossen
Des Lebens [unendlichen Werth]³.

Prstenu na mom prstu
Ti si me prvi naučio,
i moj pogled zatvorio s najvećim
vrijednostima.

Ich [werd']⁴ ihm dienen, ihm leben,
Ihm angehören ganz,
Hin selber mich geben und finden
Verklärt mich in seinem Glanz.

Ja ću ga zavrjediti
živjeti, potpuno
pripadati

Du Ring an meinem Finger,
Mein [goldnes]¹ Ringelein,
Ich drücke dich fromm an die Lippen,
Dich fromm an das Herze mein.

Prstenu na mom prstu
moj zlatni prstenčiću
ljubim te i stišćem te na usne
I radosno na srce.

Varirano- strofna pjesma A B A' C A. Mjera je 4/4 te je pisana u Es duru. Ima kratke tonalitete promjene drugom dijelu gdje se na kraju vraća u osnovni tonalitet. Cijela skladba je pisana u piano dinamici, a tempo je polagan. Cijeli karakter pjesme blag i pjevan. Skladba sama po sebi nije zahtjevnija za izvođenje te je vrlo melodična što olakšava učenje skladbe. Klavirska pratnja je pisana u rastavljenim akordima te povremeno sadrži glavnu melodiju. Skladbu treba izražajno izvesti. Na sredini skladbe kreće ubrzanje koje dovodi do vrhunca nakon čega se smiruje i vraća na početak.

Analiza pjesme *Helft mir, ihr Schwestern*

Helft mir, ihr Schwestern,
Freundlich mich schmücken,
Dient der Glücklichen heute mir.
Windet geschäftig
Mir um die Stirne
Noch der blühenden Myrte Zier.

Als ich befriedigt,
Freudigen Herzens,
[Dem]¹ Geliebten im Arme lag,
Immer noch rief er,
Sehnsucht im Herzen,
Ungeduldig den [heut'gen]² Tag.

Helft mir, ihr Schwestern,
Helft mir verscheuchen
Eine thörichte Bangigkeit;
Daß ich mit klarem
Aug' ihn empfangen,
Ihn, die Quelle der Freudigkeit.

Bist, mein Geliebter,
Du mir erschienen,
Giebst [du, Sonne, mir]³ deinen Schein?
Laß mich in Andacht,
Laß mich in Demuth,
[Mich]⁴ verneigen dem Herren mein.

Streuet ihm, Schwestern,
Streuet ihm Blumen,
[Bringt]⁵ ihm knospende Rosen dar.
Aber euch, Schwestern,
Grüß' ich mit Wehmuth,
Freudig scheidend aus eurer Schaar.

Pomozite mi sestre,
Pomozite mi danas se kitim
Sretna sam danas.
Stavite mi vjenac cvijeća.
na glavu.
Ipak cvat Myrta

Dok sam u naručju
dragog, on je sa čežnjom
u srcu izazivao dan.
on još uvijek zove
čežnja u srcu,
Nestrpljiv dan.

pomozite mi sestre
pomozite mi panika
pomozite mi da se ne
osjeti izvor moje sreće.

sad se opraštam
pojavio se
pusti me u strahu,
pusti me ponizno,
Klanjam se gospode moj.

Pospite sestre,
pospite cvijeće,
Donesite pupoljke ruža kao dar.
A vi sestre,
Pozdravljam vas s tugom,
Odlazim iz svog Schara.

Varirano – strofna pjesma A B. Počinje u B-duru, mjera 4/4. Dinamika tijekom kompozicije je jednolična (većinom mezzoforte te na kratko forte). Karakter ove pjesme je lepršav i razigran sa srednje brzim tempom. Sama skladba nije toliko kondicijski zahtjevna a, jedino na što bi pjevač trebao obratiti pozornost na skok od sekste repeticije i narativni / recitativni karakter. Klavirska pratnja je gusta i u rastavljenim akordima.

Analiza pjesme *Susser Freund, du blickest*

Süßer Freund, du blickest
Mich verwundert an,
Kannst es nicht begreifen,
Wie ich weinen kann;
Laß der feuchten Perlen
Ungewohnte Zier
[Freudenhell erzittern
In den Wimpern mir]¹.

Wie so bang mein Busen,
Wie so wonnevoll!
Wüßt' ich nur mit Worten,
Wie ich's sagen soll;
Komm und [birg]² dein Antlitz
Hier an meiner Brust,
Will in's Ohr dir flüstern
Alle meine Lust.

Hab' ob manchen Zeichen
Mutter schon gefragt,
Hat die gute Mutter
Alles mir gesagt,
Hat mich unterwiesen,
Wie, nach allem Schein,
Bald für eine Wiege
Muß gesorget sein.

Weißt du nun die Thränen,
Die ich weinen kann?
Sollst du nicht sie sehen,
Du geliebter Mann;
Bleib' an meinem Herzen,
Fühle dessen Schlag,
Daß ich fest und fester
Nur dich drücken mag.

Hier an meinem Bette
Hat die Wiege Raum,
Wo sie still verberge
Meinen holden Traum;
Kommen wird der Morgen,

Dragi prijatelju,
Gledaš me iznenađen,
Kako da ne razumiješ,
Suze koje imam u očima;
Te slane perle
Koji sada krasi moje lice
Kao neko rijetko drago kamenje
U potpunosti ostavljaju zadovoljstva trag.

Osjećam tjeskobu u srcu,
Ipak, srce mi je puno sjaja
Oh, kada bih samo imala riječi
Kojima bih mogla opisati sve ovo!
Dođi, sakrij svoje lice
Ovdje, na mojim grudima
Šapnut ću ti u uho
Sreću s kojom sam blagoslovljena.

Sada, kada zna,
Suze koje sam ispustila,
Jesi li vidio,
Moj najdražeg s kojim sam vjenčana?
Ostani ovdje u mom srcu
I osjeti njegove otkucaje
Kako bih te mogla zagrliti
Sada, moja sreća je potpuna!

Ovdje na mojoj strani kreveta
Ima li mjesta za krevetić?
To otkriva najslađi san
Taj dan će doći,
Taj san će biti,
I tamo, tvoja slika
Smiješiti će se meni!

Evo me po mom krevetu
gdje se skrivaju mirno
moj lijepi san
jutro će doći

Wo der Traum erwacht,
Und daraus dein Bildniß
Mir [entgegen lacht]³.

ako je san budi,
od tvog portreta mir
smijeh.

Varirano – strofna pjesma. Počinje u G-duru. A dio je u osnovnom tonalitetu, B dio je u C-duru te se natrag vraća u osnovni tonalitet. A dio je strogo piano uz male dinamičke promjene, sporog ritma. B dio je različit od A dijela, malo bržem tempu sa većom ekspresivnosti. Klavirska pratnja je pisana u osminkama. Zadnji dio, ponovljeni A, je istog karaktera i dinamike kao na početku. Skladba je manje tehnički zahtjevna za pjevača dok bi izražajnost i ekspresivnost, ponajviše B dijela, mogla biti problem. Za izvođenje i razvijanje dugih tonova treba apoggio. Klavirska pratnja je spora i u akordička.

Analiza pjesme *An meinem Herzen, an meiner Brust*

An meinem Herzen, an meiner Brust,
Du meine Wonne, du meine Lust!

Das Glück ist die Liebe, die Lieb' ist das Glück,
Ich hab' es gesagt und nehm's nicht zurück.

Hab' übergücklich mich geschätzt
zanesena prije,
Bin übergücklich aber jetzt.

Nur die da säugt, nur die da liebt
ona
Das Kind, dem sie die Nahrung giebt;
pomaže

Nur eine Mutter weiß allein,
Was lieben heißt und glücklich sein.

O, wie bedaur' ich doch den Mann,
Der Mutterglück nicht fühlen kann!
sreću!

Du schauest mich an und lächelst dazu,

Du lieber, lieber Engel, du!

An meinem Herzen, an meiner Brust,
grudima,
Du meine Wonne, du meine Lust!

U mom srcu, u mojim grudima,
Ti moje svijetlo, moja srečo!

Sreća je ljubav, ljubav je sreća,
Rekla sam to i neću to povući!

Mislila sam da sam bila
ali sam sada još više sretna.

Samo ona koja pomaže, samo
ona koja voli dijete koje

samo majka zna
što znači voljeti i biti sretan.

Oh kako mi je žao čovjeka
jer ne može osjetiti majčinu

Ti, dragi, dragi anđele moj,

pogledaj u mene i nasmiješi se!

Na mom srcu, na mojim
blistaj mi, ti moja srečo!

Varirano –strofna pjesma u AB obliku. Pisana je u 6/8 mjeri i počinje u D-duru. Karakterno je razigrana, a tempo je brži. Dinamika je kroz cijelu skladbu mezzoforte uz male dinamičke promjene. Prvi dio skladbe se čini bržim i razigranijim nego njen B dio koji se sastoji od puno jednostavnije pratnje u akordima. Gradacija u tempu i karakteru (sve brže i brže). Raste uzbuđenje kroz cijelu skladbu. Pjevač bi trebao pripaziti na ritmičnost u skladbi, legato i na dobar udah. Klavirska pratnja je dosta zahtjevna. Ima kratak uvod te završetak od osam taktova. Pisana je u rastavljenim akordima.

Analiza pjesme *Nun hast du mir den ersten Schmerz gethan*

Nun hast du mir den ersten Schmerz gethan,
Der aber traf.
Du schläfst, du harter, unbarmherz'ger Mann,
nemilosrdni
Den Todesschlaf.

Es blicket die Verlass'ne vor sich hin,
naprijed,
Die Welt ist leer.
Geliebet hab' ich und gelebt, ich bin
Nicht lebend mehr.

Ich zieh' mich in mein Inn'res still zurück,
Der Schleier fällt,
Da hab' ich dich und mein [vervang'nes]¹ Glück,
Du meine Welt!

Sada kada si mi zadao bol,
kako me pogađa.
Ti spavaš, ti teški,
Čovječe, spavaš san smrti.

Napuštena, gledam
svijet je prazan.
Živjela sam i voljela,
a sada više ne živim.

Povlačim se u sebe,
veo pada,
ondje imam tebe i svoju
izgubljenu sreću,
Oj, ti, moj svijete!

Ova pjesma je glazbena minijatura koja počinje u d molu. Mjera je 4/4, tempo joj je adagio (sporo) te je u piano do pianissimo dinamici uz sforzando u klavirskoj pratnji. A dio kreće u d-molu te dolazi do B dura u B dijelu s kojim i završava. Također u A dio je više vokalni dio dok je B dio piano solo s kojim se dočarava tuga, tj. tema ove pjesme. Skladba od pjevača traži potpunu smirenost i koncentraciju da bi se mogao dočarati karakter. Klavirska pratnja je pisana u akordima na početku te završava klavirskim postludijem.

8. Antonin Dvorak: arija *Mesičku na nebi hlubokem*

Antonin Dvorak

Rođen je 8. rujna 1841. i Preminuo 1. svibnja 1904.godine. 1857. godine upisao se u orguljašku školu u Pragu, koju je dvije godine kasnije završio. Bile su mu 32. godine kad je prvi put privukao na sebe znatnu pažnju javnosti nakon izvedbe „Himne na zbor i orkestar“, op 30, u kojoj s iznosi nepobjedivost češke narodne duše i njezina težnja za slobodom. Dvorak je svoju glazbu gradio na folkloru, ali ide u širinu jer se ne zanosi samo češkim, već općeslavenskim, pa i neslavenskim folklorom. On je pravi utemeljitelj Češke instrumentalne glazbe tih vrsta, prvi veliki češki simfoničar i komorni kompozitor. Od 1870. do 1903. Dvorak je napisao deset opera, ali on nije imao pouzdan kriterij pri odabiru teksta. Njegove opere imaju uspjele odlomke, ali kao dramske cjeline su bezizražajne i blijede. Iznimke su „Jakobinac“ (1888), „Vrag i Katja“ (1899) i osobito *Rusalka* (1900).

Na području solo pjesme Dvorak je komponirao 50. popjevaka, među njima čuvene „Ciganske pjesme“ (1880) i „Biblijske pjesme“ (1894). (Muzička enciklopedija, 1996).

Opera *Rusalka*

Rusalka je opera koja se temelji na slavenskoj mitologiji. Sastoji se od 3. čina. Libreto je napisao Jaroslav Kvapil. Premijerno je izvedena u Narodnom kazalištu u Pragu 31. ožujka 1901. na češkom jeziku. Radnja opere je bajkovita, zasnovana na motivima iz slovenske mitologije - u pitanju je svijet vodenih i gorskih vila i vještica. Glavni pokretač radnje je neodoljiva želja najmlađe vile, *Rusalka*, da iskusi sladošti ljubavi, što je za njen "status" nemoguće, te zato mora

žrtvovat svoj glavni atribut - besmrtnost, a ukoliko ljubav ne uspije, vječno će patiti. Rusalka je jedna od najuspješnijih čeških opera i redovno je na repertoaru čeških opernih kuća. Rusalka je u širim krugovima slušatelja poznata uglavnom po prekrasnoj ariji Rusalke iz prvog čina (razgovor s mjesecom) i veoma osjećajnoj tužaljci starog vodenjaka.

Analiza arije *Mesičku na nebi hlubokem*

Mesiku na nebi hlubokem
Svetlo tve daleko vidi,
Po svete bloudis sirokem,
Divas se v pribytky lidi.

Mjeseče na nebu visoko
Svjetlo se tvoje daleko vidi,
Po širokom svijtu lutaš,
Gledaš u sudbine ljudi.

Mesicku, postuj chvíli
reckni mi, kde je muj mily

Mjeseče, ostani kod vile
reci mi gdje je moj dragi

Rekni mu, sribmy mesicku,
me ze jej objima rame,
aby si alespon chvílicku
vzpomenul ve sneni na mne.
Zasvet mu do daleka,
rekni mu, rekni m kdo tu nan ceka!

Reci mi srebrni mjeseče,
koliko ga želim zagrliti,
da se u snu sjeti mene
Zasvjetli mu daleko,
I reci mu ,reci tko tu na njega čeka!

O mneli duse lidska sni,
at'se tou vzpominkou vzbudi!
Mesicku, nezhasni, nezhasni!

Ako me u snu vidi,
Ako se u spomen na mene probudi!
Mjeseče, nemoj se ugasiti!

Arija Rusalke iz prvog čina opere pisana je u Es-molu. Mjera je 3/8. Dinamika je mezzoforte gdje na samom kraju dolazi do cresscenda (od potpune piano dinamike do forte kada i tempo postaje nešto brži). Arija sadrži elemente mističnosti koji se dočaravaju bojom glasa i dinamikom. Cijela melodija je pjevna i ekspresivna. Karakteristika za pjevača je skok od oktave koji mora biti forte, a izražajno. Ritam koji je najavljen na početku u uvodu se nastavlja kontinuirano i u pratnji. Klavirska pratnja ima specifičan uvod od 4 takta koji se može čuti kroz cijelu skladbu. Skladba je prokomponirana jer ima tri različita dijela. Prvi dio počinje u Ges duru te mu je glavna tema jednaka kao i u drugom dijelu (drugi dio je ponavljanje prvog dijela sa različitim tekstom) treći dio je recitativ koji vodi prema vrhuncu same skladbe.

9. Giuseppe Verdi: *Caro nome, arija Gilde iz opere Rigoletto*

Giuseppe Verdi

G. Verdi je rođen 10. listopada 1813, u Italiji, a preminuo 27. siječnja 1901. u Milanu. Verdi nije samo jedan od opernih genija 19. stoljeća- i jedini pravi Wagnerov suparnik-nego je najveći talijanski skladatelj poslije Monteverdija. Dio Verdijeve privlačnosti leži u njegovu realizmu: u Traviati (1853.) Opisao je stvarne likove u često šokantnim situacijama za to doba. U svojim je posljednjim operama Otello i Falstaff(1886-1891) Verdi stvorio neprekinuto glazbeno tkanje,rezultat godina eksperimentiranja i strpljive adaptacije postojećih opernih oblika.Bio je pravi majstor melodije,mnogo raznolikije od Donizettijeve i Bellinijeve.Prekrasan početak Simona Boccanegre(1875-1881.) jedan je od brojnih pokazatelja njegove genijalnosti.Orkestar je koristio na vrlo dramatičan način,izjednačavajući ga s glasom pa je tako stvorio novi stil dramatičnog vokalnog skladanja koji je zamijenio opširno ukrašavanje Rossinija i njegovih nasljednika.

Njegova prva opera „Oberto“ u La Scali. U rujnu 1840. njegova druga opera „Un giorno di regno“ doživljava fijasko te je Verdijev život, osobni i profesionalni, u ruševinama. Opera „Nabucco“ u ožujku 1842. potvrđuje Verdija kao nacionalnu ličnost. U sedamnaest godina od „Nabucca“ do „Un ballo in maschera“ Verdi je skladao 20 opera.

U Verdijevim operama prema Hugou, „Ernani“ (1844.) i „Rigoletto“ (1851.), operama po Schilleru, posebno u operi „Luisa Miler“ (1850.) te u operi „Macbeth“ (1847.) prema Shakespeareu, nalazimo Verdija koji svojim operama daje izražajni doseg i jedinstvo karakterizacije i atmosfere koji mogu parirati najvećim dramatičarima. Još jedan projekt po Shakespeareu „Re Lear“ je prvi put privukao Verdija već 1843., ali usprkos što je za nju skicirano mnogo glazbe, ova opera ostala je neostvorena.

(Enciklopedija klasične glazbe i glazbala, 2007).

Opera *Rigoletto*

Opera je napisana u 3.čina. Libreto prema Hugou napisao je F.M.Piave
Praizvedba 11.3.1851. u Veneciji. Radnja se zbiva u talijanskom gradu Mantovi, u 16.stoljeću. Rigoletto je priča o grbavcu,dvorskoj ludi Vojvode,beskrupuloznog zavodnika u kojeg se između ostalog zaljubljuje i Gilda, jedina Rigolettova kćer. Unatoč tome što je Rigoletto svim silama pokušavao zaštititi kćer od Vojvodinog zavođenja(ide toliko daleko da je drži u kući skrivenu i pušta ju jedino u Crkvu), Vojvoda na kraju ipak nađe put do Gildina srca, zbog čega Gilda na kraju tragično umre. Rigoletto je možda Verdijeva najpopularnija opera, djelomice zahvaljujući i ariji tenora iz posljednjeg čina *Žena je varljiva* (u orginalu *La donna e mobile*), koja je postala poznata u najširim krugovima glazbene publike i koja je svojom efektnom jednostavnošću i pjevnošću simbolički prototip talijanske operne arije uopće. U Rigolettu se još osjeća ostatak starijeg tipa talijanske opere (na primjer u ariji Gilde),ali ima u njemu i takvih snažnih stranica koje se ubrajaju u vrhovna dostignuća Verdijeva stvaralaštva (prizori Rigoleta i dvorjana).

Analiza arije *Caro nome*

Gualtier Maldè...nome di lui sì amato
ljubljenog
scolpisciti nel core innamorato!

Gualtier Malde.. Ime mog

Označi ovo voljeno srce!

Caro nome che il mio cor
moje

Lijepo ime,ti koji si učinio da

festi primo palpitar,

srce kuca po prvi puta,

le delizie dell' amor

Uvijek me sjeti tih užitaka ljubavi

mi dêi sempre rammentar!

Col pensiero il mio desir

Moja žudnja će letjeti prema tebi

a te sempre volerà,

na krilima misli

e fin l' ultimo sospir,

i moji zadnji dah bit će tvoj,

caro nome, tuo sarà.

Moj voljeni.

Arija Gilde iz prvog čina opere *Rigoletto* počinje u E-duru i u mjeri 4/4. Ima kratki uvod od tri takta. Dinamika je kroz cijelu ariju (piano do pianissimo) kako bi se dočarao sam ugođaj skladbe, sanjarenje. Mogući izlazi izvan konteksta dinamike pianissima se nalaze u samom vrhuncu skladbe gdje bi pjevač trebao naglasiti određeni dio teksta kako bi se naznačio vrhunac. Tempo cijele skladbe je umjereno brz (*Allegro moderato*). Pjevač u ovoj ariji treba paziti na skokove te pri tome omekšati tonove, paziti na dobar udah, imati smirenost, paziti na triole i sekvence. Vrhunac skladbe je na samom kraju kada pjevač sa malo više slobode izvodi skokove do dis3 te se vraća na e2. (solistička kadenca). Uvod same skladbe je miran, lagan i opušten. Nakon njega ide poznati motiv kojeg svira klavir (orkestar) te počinje glavna tema skladbe koja

se razvija različitom izmjenom artikulacija i ukrasa (prvo kreće sa trilerima, nastavlja se različitim skokovima te sekvencom). Cijela skladba također može poslužiti kao određena vrsta vježbe za pjevače iz razloga što se kroz cijelu skladbu izmjenjuju artkulacije u kombinaciji sa različitim skokovima i ukrasima.

10. Zaključak

Program solističkog koncerta predstavlja vrlo zahtjevnu cjelinu. Kroz skladbe različitih skladatelja i stilova, oratorijske arije, Lieda te arija iz opera vrlo je zahtjevan za izvođača u smislu interpretacije stilskih razlika, potom artikulacije, dinamike, jezika na kome su skladbe pisane.

Sve navedeno predstavlja veliku zahtjevnost i dubinsku koncentraciju neophodnu za emocionalno uživljavanje te prenošenje osjećaja kojima obiluju skladbe.

Proučavajući živote skladatelja možemo puno toga naučiti o samoj glazbi i djelima koje interpretiramo kao izvođači.

Koliko god bilo zahtjevno izvesti ovakav program s druge strane je predivno jer možemo sve svoje emocije prenijeti na publiku.

Svako razdoblje glazbene povijesti donosilo je sa sobom brojne promjene, novosti u odlikama glazbenog izraza, nove glazbene oblike te nove tehničke zahtjeve izvođenja kompozicija pojedinog razdoblja.

Za kvalitetno izvođenje ovakvog programa pjevaču je potrebno iznimno poznavanje rada njegovog vokalnog aparata i vokalne tehnike te dobra pjevačka kondicija. Proučavajući povijesna razdoblja i upoznavajući živote skladatelja mnogo ćemo naučiti o samoj glazbi i djelima koje interpretiramo.

11. Popis literature

1. Internet izvor: https://en.wikipedia.org/wiki/Antonio_Cesti (preuzeto 23.lipnja, 2016. u 21:30).
2. Andreis, Josip, "Povijest glazbe 2", Liber Mladost, Zagreb, 1976.
3. Andreis, Josip, "Povijest glazbe 3", Liber Mladost, Zagreb, 1976.
4. Andreis, Josip, "Povijest glazbe 4", Liber Mladost, Zagreb, 1976.
5. Turkalj, Nenad, "125 opera", Školska knjiga, Zagreb, 1997.
6. Internet izvor: https://hr.wikipedia.org/wiki/Krsto_Odak (preuzeto 23.lipnja,2016. u 22:00).
7. Andreis, Josip, "Povijest glazbe 1", Liber Mladost, Zagreb, 1989.
8. Muzička enciklopedija, 1996.,Penguinov vodič kroz opere.
9. Enciklopedija klasične glazbe i glazbala, Znanje, Zagreb, 2007.